

Ovanliga infektioner och tillstånd

Rabies är en virussjukdom. Den smittar mellan däggdjur och människor med saliv. Du kan till exempel bli smittad om du blir riven eller biten av ett smittat djur, eller om ett smittat djur slickar dig i ansiktet eller på ett sår i huden. Rabies är en dödlig sjukdom om man inte påbörjar behandling snabbt, senast inom två dygn.

Rabies finns i stort sett i hela världen. Ingen i Sverige har smittats på många år. De fåtal personer som har haft rabies i Sverige har alla blivit smittade utomlands. Det finns en viss risk att viruset kan föras in till Sverige med smittade djur från andra länder, eller att människor och djur smittas av djur utomlands.

Risken att bli smittad är störst i länder med dålig kontroll på rabiesvaccination av husdjur. Det är också vanligt i länder där det finns lösa hundar som ingen äger och där vilda djur finns nära människor. Undvik därför att vara nära djur som du inte känner i länder där det förekommer rabies.

Om du ska bo eller stanna länge i ett land med rabies bör du övervägaatt vaccinera dig innan resan.

Du måste fylla på med mer vaccin om du blir utsatt för smitta, även om du är vaccinerad sedan tidigare. Men om du är ovaccinerad behöver du fler doser vaccin än vaccinerade personer.

Här kan du läsa mer: Folkhälsomyndigheten.

I Sverige har man funnit spår av rabies, genom antikroppar mot rabies i svenska fladdermöss. Rabiesviruset har aldrig påvisats hos fladdermöss i Sverige. Det finns en liten risk att fladdermöss kan smitta med rabiesvirus, därför bör du söka vård om du blir biten av en fladdermus.

Rabies är en virussjukdom som påverkar hjärnan. Så här kan du bli smittad av ett infekterat djur eller människa:

- Du får ett bett.
- Du blir riven.
- Djurets saliv kommer i kontakt med dina slemhinnor, till exempel ögonen, munnen eller näsan.
- Du blir slickad på huden där du har ett sår.

Det tar oftast mellan en och tre månader från det att du blir smittad tills du blir sjuk. Men tiden kan vara så kort som en vecka. En del blir sjuka efter ett år eller mer, även om det också är ovanligt. Det kan alltså gå lång tid från smitta till att du får symtom.

Sjukdomen kan börja med att det gör ont, domnar eller kliar där du har blivit biten eller slickad av ett djur.

Efter ett till tre dygn får du symtom när hjärnan påverkas. Då får du mer allvarliga besvär. Det kan vara ett eller flera av följande symtom:

- Du får huvudvärk.
- Du blir förvirrad.
- Du får kramper.
- Du upplever hallucinationer.

Sjukdomen är dödlig om den inte behandlas. När du väl får symtom finns det inte behandling att få. Behandling med vaccin har bara effekt innan man får symtom.

Sök genast vård om du har ett djur som du tror kan ha rabies gör något av följande:

- Biter, river eller nafsar dig.
- Slickar dig i ansiktet eller i ett sår på huden.

Detta gäller också om du blir biten av en fladdermus.

Tvätta genast huden eller ansiktet noga med tvål och vatten i minst tio minuter.

Kontakta en vårdcentral eller en jouröppen mottagning om du tror att du kan ha blivit smittad av rabies.

Om det inte går eller är stängt, sök vård på en akutmottagning.

Ring telefonnummer 1177 om du vill <u>få sjukvårdsrådgivning.</u> Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Ring +46 771-11 77 00 om du vill ha<u>sjukvårdsrådgivning</u> när du är utomlands. Då kan du få hjälpa att bedöma symtom. Läs mer om hur du får <u>vård utomlands</u> och vad du behöver tänka på.

Du behöver påbörja behandling med vaccin inom två dygn om du blir riven eller biten av ett smittat djur, eller om ett smittat djur slickar dig i ansiktet eller på ett sår i huden. Beroende på om du är vaccinerad eller inte behöver du olika antal doser vaccin som behandling.

Tvätta genast huden eller ansiktet noga med tvål och vatten i minst tio minuter. Kontakta genast vården.

Du behöver få behandling inom två dygn om du tror att du har blivit smittad i ett land där det finns rabies. Är du kvar i landet ska du söka sjukvård på plats för att påbörja vaccinationsbehandling. Du behöver behandling även om du inte har några symtom och även om det har gått lång tid sedan tillfället då du kan ha smittats.

Du som blir smittad i Sverige får akut behandling på en infektionsklinik. Rabies är en så kallad allmänfarlig sjukdom. Det betyder att den läkare som upptäcker att någon har sjukdomen måste rapportera det till regionens smittskyddsläkare och till <u>Folkhälsomyndigheten</u>. All vård är avgiftsfri, både undersökning och behandling.

Du som redan är vaccinerad mot rabies behöver ändå behandling med två extra doser av vaccin om du kan ha smittats.

Du kan söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning du vill i hela landet. Ibland krävs det <u>remiss</u> till den öppna specialiserade vården.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du<u>förstå informationen</u> som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och <u>hur länge</u> du kan behöva vänta på vård.

Även barn ska få vara delaktiga i sin vård. Ju äldre barnet är desto viktigare är det.

Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

Du har möjlighet att <u>få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska</u>. Du har också <u>möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning</u>.

Senast uppdaterad:
2023-10-26
Redaktör:
Ingela Andersson, 1177.se, nationella redaktionen
Granskare:
Hedvig Glans, infektionsläkare, Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholm

Här finns viktig information för dig som ska resa utomlands.

Sjukvårdspersonal kan snabbt behöva komma i kontakt med dina närstående, till exempel vid olyckor eller om du

Vad du tar med dig i ett reseapotek kan variera beroende på vilket land du reser till och hur lång tid du är borta.

hastigt blir sjuk. Spara därför telefonnummer till närstående i mobilen och döp kontakterna till ICE.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

Behandling av personuppgifter	
Hantering av kakor	
Inställningar för kakor	
1177 – en tjänst från <u>Inera.</u>	